

УДК 330.32:339.92

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ: ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Павлюк А. П.

Кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору стратегій структурних перетворень відділу економічної стратегії Національного інституту стратегічних досліджень.

Маркевич К. Л.

Експерт економічних програм Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова, здобувач Національного інституту стратегічних досліджень.

Анотація. *Важливість створення в Україні індустріальних парків обумовлена комплексністю їхнього впливу на виробничо-інвестиційний, соціально-економічний, регіональний розвиток, оскільки країні потрібно одночасно й оперативно вирішувати низку різнопланових проблем державного, у тому числі економічного будівництва.*

У статті проаналізовано основні концептуальні засади та досвід розбудови індустріальних парків в країнах-сусідах України. Виявлено, що індустріальні парки розглядають насамперед як організаційно-економічну форму залучення інвестицій для створення високотехнологічного промислового виробництва та механізм стимулювання розвитку відсталих територій. Кожна країна формує власну систему інструментів стимулювання розвитку індустріальних парків залежно від особливостей моделі державного та місцевого управління, ресурсних і фінансових можливостей.

Україні для забезпечення ефективного розвитку індустріальних парків вже на початковому етапі необхідно: обґрунтувати систему організаційно-економічних і фінансових стимулів для керуючих компаній та суб'єктів підприємницької діяльності індустріальних парків; опрацювати механізм залучення коштів міжнародних донорів та дешевих кредитів для облаштування інфраструктури індустріальних парків; опрацювати можливі варіанти застосування державно-приватного партнерства для розбудови індустріальних парків; створити об'єднання (агенцію) індустріальних парків для оперативного вирішення спільних проблем.

Ключові слова: *індустріальний парк, інвестиційна діяльність, інструменти стимулювання інвестиційної діяльності.*

Постановка проблеми. Важливість створення індустріальних парків в Україні обумовлена комплексністю їхнього впливу на виробничо-інвестиційний, соціально-економічний, регіональний розвиток. У 2012-2013 рр. прийнято закон України «Про індустріальні парки» та низку нормативно-правових документів, що створили необхідне законодавче поле для започаткування цього економічного механізму. Метою створення індустріальних парків визначено «забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності територій, активізації інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури» [1]. Водночас ефективна реалізація практичних кроків із розбудови індустріальних парків потребує врегулювання низки питань методологічного та організаційного характеру, насамперед щодо оптимальної системи інструментів державного стимулювання керуючих компаній та

суб'єктів господарської діяльності, ступеню участі й відповідальності державних та місцевих органів влади у створенні й діяльності індустріальних парків тощо.

Вивчення закордонного досвіду діяльності індустріальних парків, що еволюціонували від найпростіших форм до сучасних потужних інноваційно-технологічних утворень, допоможе обрати модель розвитку індустріальних парків відповідно до специфіки та пріоритетів нашої економіки, можливостей застосування інструментів стимулювання. Насамперед слід проаналізувати особливості створення індустріальних парків у країнах, які стикалися з подібними до українських проблемами проведення радикальних структурних перетворень, модернізації промисловості, переходу від планово-директивних до ринкових методів управління економікою, пошуку своїх ніш у міжнародному поділі праці.

Мета статті – на основі вивчення і узагальнення досвіду окремих країн, що активно розбудовують індустріальні парки як організаційно-економічну форму залучення інвестицій для створення високотехнологічного промислового виробництва, визначити найбільш ефективні механізми та інструменти стимулювання розвитку індустріальних парків, що можуть бути застосовані в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Існують ґрунтовні дослідження концептуальних засад та практики створення індустріальних парків закордонних вчених [2; 3; 4; 5], а також окремих міжнародних організацій, таких як ЮНІДО. Водночас, українські науковці, доволі активно вивчаючи окремі організаційно-економічні форми стимулювання інвестиційно-виробничої діяльності, такі як спеціальні економічні зони, технологічні і наукові парки, недостатньо уваги приділяли проблематиці індустріальних парків. Відтак існує нагальна потреба у обґрунтуванні концептуальних засад, оптимальної моделі, системи інструментів державного стимулювання розвитку індустріальних парків в Україні.

Основні результати дослідження. Досвід багатьох країн доводить, що розвиток індустріальних парків чинить системний позитивний вплив на соціально-економічний розвиток країни та окремих територій через:

- активізацію інвестиційної діяльності в реальному секторі економіки, що сприяє технологічній модернізації промислового виробництва, реалізації стратегій імпортозаміщення, збільшенню експортного потенціалу;
- підвищення інвестиційної привабливості, рівня гарантій та захисту прав інвесторів, що сприяє залученню іноземних інвестицій у виробничий сектор;
- сприяння розвитку малого і середнього бізнесу завдяки полегшенню низки адміністративних процедур;
- сприяння соціальному розвитку шляхом створення нових високотехнологічних високооплачуваних робочих місць;
- розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури;
- усунення екологічних наслідків, спричинених промисловим виробництвом;
- сприяння територіальному розвитку, зміцнення економічного потенціалу територіальних громад на основі ефективної комунікації й узгодження діяльності з місцевими органами влади.

Термін «індустріальний парк» є найбільш вживаним і розповсюдженим для означення інструментів реалізації інноваційних підходів в організації промислового виробництва¹. В узагальненому вигляді індустріальний парк – це «велика ділянка землі з необхідною інфраструктурою, надана для ведення господарської діяльності близькими за спеціалізацією компаніями» [3, с. 181]. Створення індустріальних парків базується на таких засадах:

¹ В закордонній економічній літературі як синоніми до терміну індустріальний парк використовуються терміни «промисловий район» (industrial estate), «промислова зона» (trading estate), «виробнича зона» (factory estate), «дієвий район» (employment area), «промисловий округ», «виробничий кластер».

- концентрація спеціалізованої інфраструктури на локальній території для зниження довиборничих витрат бізнесу. Така інфраструктура включає дороги, залізничні під'їзні шляхи, порти, високовольтні лінії електропередачі, лінії зв'язку, водозабезпечення, газо-забезпечення;
 - виведення промислового виробництва на околиці або за межі міста для зменшення негативних екологічних наслідків, забезпечення локалізованого екологічного контролю;
 - можливість надання суб'єктам підприємницької діяльності комплексу інформаційних, консультативних, логістичних послуг, створення сприятливих умов для налагодження різноманітних виробничих і економічних зв'язків між підприємствами;
 - можливість отримання різних форм державної та муніципальної підтримки, пільг як для керуючих компаній, так і для суб'єктів підприємницької діяльності.

Ідея створення індустріальних парків як інструментів заохочення промислового розвитку виникла в промислово розвинених країнах понад 110 років тому. Перший індустріальний парк – Траффорд Парк (Trafford Park) був створений у Великій Британії неподалік від Манчестера у 1896 р. Його заснував Ернст Холі, який придбав 10 га землі вздовж Манчестерського морського каналу, створив на ній транспортну та інженерну інфраструктуру і почав продавати і здавати в оренду підготовлені ділянки промисловим компаніям.

Сьогодні функціонування індустріальних парків є однією з важливих умов ефективного розвитку економіки багатьох країн. За різними оцінками, кількість індустріальних парків коливається в межах 12-20 тисяч. Зокрема, у США створено 400 індустріальних парків, в Чехії – понад 100, в Польщі – понад 60, в Туреччині – 263. У В'єтнамі на 200 індустріальних парків припадає 25 % ВВП та 40 % залучених інвестицій [6]. Індустріальні парки в різних країнах можуть суттєво відрізнитися за своїми масштабами, економічними показниками, кількістю підприємств, чисельністю працівників тощо. Проте їхньою спільною характеристикою є спеціалізація на високотехнологічних виробництвах.

Вивчення досвіду функціонування індустріальних парків у різних країнах дозволяє виділити загальні ознаки та необхідні передумови їхнього ефективного функціонування, а саме:

- земельна ділянка, вже оснащена або підготовлена для будівництва виробничої, складської та іншої нерухомості. Земля може знаходитися у власності (державній, комунальній чи приватній) або довгостроковій оренді;
- транспортна розв'язка – розташування поблизу портів, залізничних станцій, автомобільних шляхів. Оптимальна відстань між індустріальним парком та транспортними шляхами має становити 1-5 км;
- інженерна інфраструктура: керуюча компанія забезпечує учасників індустріального парку інженерними комунікаціями (водопостачання, тепlopостачання, підключення до електро- та газових мереж), може надавати транспортні, охоронні, консультативні та інші послуги, що знижує капітальні витрати орендаря;
- розвинена загальна інфраструктура: дороги, телекомунікації, зони відпочинку, поштові відділення, технічні бібліотеки тощо;
- керуюча компанія – володіє інфраструктурою, надає сервісні послуги учасникам індустріального парку, може бути державною, приватною або акціонерною компанією змішаного типу.

Залежно від інфраструктурної оснащеності виділяють два види майданчиків для створення індустріальних парків: «Greenfield» – неосвоєна територія з підведеними комунікаціями, потенційними адміністративними узгодженнями і можливістю будівництва промислово орієнтованих об'єктів та «Brownfield» – територія з раніше створеними ви-

робничими об'єктами, як правило, забезпечена будівлями, спорудами та інфраструктурою, щодо яких проводиться реконструкція або капітальний ремонт відповідно до спеціалізації індустріального парку.

Важливою передумовою ефективного розвитку індустріального парку є державна підтримка, яка найчастіше надається у вигляді:

- фінансової підтримки проектного планування;
- надання позик державними банками за пільговими ставками;
- зниження низки податків, встановлення «податкових канікул»;
- надання субсидій на придбання нерухомості;
- підтримки належного стану інфраструктури (будівництво нової дороги до індустріального парку, підведення залізничної гілки тощо);
- сприяння залученню міжнародного фінансування в рамках спеціальних міжнародних програм.

Масштаби і форми державної підтримки в різних країнах можуть суттєво відрізнятися. Прикладом ефективною державної політики підтримки індустріальних парків є європейські країни, в яких активний розвиток індустріальних парків розпочався відносно недавно – з уведенням Лісабонської стратегії розвитку, згідно якої 3 % бюджету країн-членів спрямовується на НДДКР, та стратегії «Європа 2020». З метою забезпечення технологічної безпеки держав особливе значення надається фінансуванню високотехнологічних напрямів, таких як нанотехнології, гена інженерія, інформаційні технології, біотехнології. Ключовим аспектом промислової політики є посилення взаємодії політики підприємництва та регіонального розвитку, де об'єднуючим фактором виступає інноваційний розвиток.

У країнах Центрально-Східної Європи (Словаччина, Польща, Угорщина, Румунія) високу ефективність продемонструвала модель індустріальних парків, коли ініціатором створення виступає муніципалітет, якому у статутному фонді керуючої компанії належить контрольний або найбільший міноритарний пакет акцій. Центральний уряд також може викупити частину акцій для підтримки розвитку проекту.

Показовим прикладом розбудови індустріальних парків є Румунія. У 2001 р. уряд країни прийняв закон щодо створення індустріальних парків, надавши кілька об'єктів для інвесторів, а вже у 2010 р. в країні було зареєстровано 63 індустріальних парки загальною площею понад 2000 га, з яких 1200 га – Greenfield, інші – Brownfield [4, с. 131]. Перші інфраструктурні проекти фінансувалися з Програми допомоги країнам Центральної Європи (PHARE) і національних фондів. Засновниками індустріальних парків можуть бути фізичні та юридичні особи (органи влади, приватні компанії). На державному рівні діяльність парків координується Міністерством регіонального розвитку та державного управління, на регіональному – відповідними компетентними органами влади. У 2013 р. в країні було прийнято новий закон, спрямований на удосконалення умов функціонування індустріальних парків, зокрема, введені нові положення [7]:

- індустріальні парки класифікуються на основі здійснення відповідної діяльності (створення з нуля, агропромисловий, технологічний, інноваційний тощо) і методу авторизації;
- управляти індустріальним парком можуть румунські або іноземні приватні юридичні особи (раніше таке право мали тільки зареєстровані в країні компанії);
- мінімальна площа індустріального парку має становити не менше 5 га (раніше – не менше 10 га) землі, яка б використовувалася або була у власності компанії терміном на 30 років;

- визначено новий порядок отримання статусу індустріального парку та вичерпний перелік документів, необхідних для процедури авторизації;
- визначено інструменти стимулювання розміщення виробництва в індустріальному парку: а) звільнення від плати за зміну призначення землі; б) звільнення від сплати земельного збору; в) звільнення від податків за видачу містобудівних сертифікатів та будівельних дозволів; г) звільнення від сплати місцевих податків (податку на нерухомість) за рішенням місцевих органів влади.

Міністерство регіонального розвитку та державного управління Румунії реалізовує дві схеми державної допомоги, що сприяють надходженню інвестиції в індустріальний парк з 1 жовтня 2013 р. [8]. Заявниками на отримання державної допомоги можуть бути румунські підприємства, що здійснюють діяльність у всіх сферах, за винятком сільського господарства, вугільної промисловості та здійснення експортної діяльності. Схема № 1 забезпечує підтримку компаній, що здійснюють діяльність в індустріальному парку, шляхом звільнення від місцевих податків. Компанії можуть отримати до 200 тис. євро протягом трьох наступних фінансових років, максимальний бюджет схеми – 2,5 млн. дол. США. Схема № 2 встановлює механізм надання регіональної державної допомоги для підтримки впровадження початкових інвестицій в індустріальному парку шляхом звільнення від місцевих податків: компанії можуть отримати понад 50 % витрат за проектом, максимальний бюджет схеми – 4,65 млн. дол. США. Компанії, що отримали допомогу, зобов'язані підтримувати впровадження інвестиції протягом мінімум 5 років після завершення інвестиційного періоду для великих підприємств і не менше 3 років для малих і середніх підприємств.

Водночас досвід Румунії засвідчує, що індустріальні парки, ініційовані органами влади, стикаються з фінансовими проблемами, оскільки залежать від урядових грантів або місцевих фондів. Відсутність необхідного обсягу фінансових ресурсів на місцевому і центральному рівнях є однією з найбільших перешкод для розвитку індустріальних парків у країні. Крім того, досвід Румунії показав, що тимчасові податкові пільги або податкове послаблення є менш ефективним у світлі довгострокових перспектив діяльності індустріальних парків, аніж програми розвитку або фінансові інструменти, такі як гранти або надання кредитних ліній.

В Угорщині створення індустріальних парків розпочалось в 1990-х роках з метою розвитку високих технологій і створення робочих місць. Сьогодні в країні функціонує близько 180 індустріальних парків, в яких працює 2989 компаній та 171 тис. співробітників. Діяльність індустріальних парків характеризується наступними показниками: залучено 4,1 млрд. дол. США інвестицій; 40% виробленої продукції спрямовується на експорт; продуктивність праці на 70% вища за середню в промисловості; з 50 найбільших ТНК, що працюють в Угорщині, 39 здійснюють свою діяльність в індустріальних парках [9, с. 17].

Статус індустріального парку в Угорщині може бути наданий бізнес-організації, державній організації, регіональній асоціації розвитку або органу місцевого самоврядування за наступних умов: площа індустріального парку – не менше 20 га; наявність техніко-економічного обґрунтування з описом створення запланованого індустріального парку, мінімальної кількості організацій і співробітників, що вже працюють на території парку і документу щодо схвалення місцевими органами влади [10]. Крім того, індустріальні парки повинні бути заснованими на приватно-державному партнерстві, відповідати низці соціальних (кількість створених нових робочих місць, кількість малих і середніх підприємств на території парку) та екологічних критеріїв. Якщо створення індустріального парку не

дає швидких фінансових результатів для власників компаній, останні можуть звернутися по підтримку, спеціально призначену для таких організацій. Спеціальні фонди для таких цілей визначені в Оперативній програмі економічного розвитку та Оперативній програмі регіонального розвитку, загальна сума коштів на період 2007-2013рр. склала близько 1 млрд. євро.

Помітних успіхів у розбудові індустріальних парків досягла Словаччина: при чисельності населення у 5 млн. чоловік вона має 71 діючий індустріальний парк. Державна підтримка становить до 50% від вартості проекту. Визначено податкові пільги та преференції для інвесторів залежно від обсягу інвестицій, компенсуються витрати на створення робочих місць та частково капітальні витрати інвесторів. Такі інструменти є дуже дієвими для іноземних інвесторів, як результат, нині Словаччина займає перше місце в світі з виробництва автомобілів на одну особу.

Польща також активно розбудовує індустріальні та технологічні парки – їх на сьогодні нараховується 69 [12]. Розвитком індустріальних парків опікується Польська асоціація бізнес- та інноваційних центрів. Особливістю розвитку індустріальних і технологічних парків в Польщі є важлива роль місцевих органів влади у їхньому створенні й підтримці. Наприклад, у Високотехнологічному індустріальному парку «Штарград Щецинський» міською владою прийнято рішення про надання допомоги інвесторам у формі звільнення від податку на нерухомість (земельні ділянки, будівлі, споруди або їх частини, що призначені для ведення господарської діяльності). Інвестор також може отримати допомогу для:

- а) впровадження нових інвестицій (інвестиції на суму понад 100 тис. євро, завершення інвестиційного проекту протягом 48 місяців від подачі заяви);
- б) при купівлі компанії, яка знаходиться в стадії ліквідації та створення нових робочих місць (не менше 50 нових робочих місць в придбаній компанії протягом 12 місяців від дня подачі заявки);
- в) створення нових робочих місць при реалізації нового інвестиційного проекту (не менше 50 нових робочих місць протягом 3 років) [13].

Для України цікавим є також досвід державної підтримки розвитку індустріальних парків у Туреччині, яка досягла в цій сфері помітних успіхів. Сьогодні в країні відповідно до прийнятого у 2000 р. закону «Про організовані промислові зони» діє три основні категорії індустріальних парків, які ще називають спеціальними інвестиційними зонами [14]:

- організовані промислові зони – пропонують підприємствам нульову ставку ПДВ з операцій на купівлю земельної ділянки, звільнення від податку на нерухомість на наступні 5 років після завершення будівництва, відсутність податку на поділ або об'єднання земельних ділянок, пільгові комунальні платежі;
- зони технологічного розвитку – діють як координаційні центри високотехнологічних галузей промисловості та наукових досліджень, як правило, розташовуються поблизу існуючих промислових центрів. Компанії, що розташовані в таких зонах, до кінця 2023 р. мають нульову ставку податку на дохід та нульову ставку корпоративного податку дослідних компаній та компаній, що працюють у сфері програмного забезпечення. На зазначений період продаж програмних продуктів, створених у цих зонах, не обкладається ПДВ, також не обкладається податками заробітна плата працівників компаній, що займаються НДДКР;
- вільні зони – зорієнтовані на розміщення експортоорієнтованих галузей. Компанії звільняються від митних зборів, корпоративного податку і ПДВ, діє нульова ставка по-

датку на прибуток для співробітників, вільна репатріація прибутку – за умови, якщо 85% продукції йде на експорт. Такі зони розташовуються недалеко від кордону або портів, що дають доступ до міжнародних торгових шляхів.

Фінансування індустріальних парків в Туреччині здійснюється відповідно до програми «Фонд індустріальних парків та малого підприємництва», що формується із загального бюджету. Міністерство торгівлі і промисловості відповідно до рівня розвитку місцевості, де розташований індустріальний парк, надає кредит у розмірі 90-99% від вартості проекту.

Загальною особливістю діяльності індустріальних та технологічних парків у різних країнах є утворення їхніх об'єднань (асоціацій, центрів), що мають подібні завдання: сприяння створенню та підтримка діяльності парків, ефективна комунікація з органами влади для вирішення певних проблем, сприяння обміну досвідом та інформацією між учасниками парків тощо.

Висновки. Вивчення досвіду розбудови індустріальних парків в країнах-сусідах України свідчить, що кожна з цих країн сформувала власну систему механізмів та інструментів стимулювання розвитку індустріальних парків залежно від особливостей моделі державного й місцевого управління, ресурсних і фінансових можливостей тощо. Враховуючи цей досвід, Україні для забезпечення ефективного розвитку індустріальних парків вже на початковому етапі необхідно:

- обґрунтувати систему організаційно-економічних і фінансових стимулів для керуючих компаній та суб'єктів підприємницької діяльності індустріальних парків із прийняттям відповідних нормативних документів;
- розробити механізм залучення коштів міжнародних донорів та дешевих кредитів для облаштування інфраструктури індустріальних парків, що є дуже важливим в умовах обмеженості бюджетних ресурсів;
- опрацювати механізм спрямування коштів іноземних інвесторів (організацій), що реалізують у рамках підтримки регіонального розвитку інвестиційні проекти з модернізації комунальної інфраструктури, на облаштування інфраструктури індустріальних парків;
- проаналізувати можливі варіанти застосування механізму державно-приватного партнерства для розбудови індустріальних парків, насамперед щодо керуючої організації, облаштування інфраструктури;
- розглянути питання створення об'єднання (агенції) індустріальних парків;
- запровадити моніторинг проблем діяльності індустріальних парків з метою оперативного удосконалення відповідного нормативно-правового поля.

Список використаної літератури

1. Про індустріальні парки: закон України від 21.06.2012 р. № 5018-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5018-17/page>.
2. Falcke C.O. Industrial Parks. Principles and Practice / Caj O. Falcke // Journal of Economic Cooperation among Islamic Countries. – 1999. – No.1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sesrtcic.org/jecd/jecd_articles/ART98100101-2.pdf.
3. Côté R. P., Cohen-Rosenthal E. Designing eco-industrial parks: a synthesis of some experiences / Raymond P. Côté, E. Cohen-Rosenthal // Journal of Cleaner Production – 1998. – № 6. – P. 181-188.
4. Dodescu A., Chirilă L. Industrial Parks in Romania: From Success Stories to Emerging Challenges / Anca Dodescu, Lavinia Chirilă // International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning. – 2012. – Vol. 2, № 4. – P. 331-335.

5. Turk E. An Evaluation of Industrial Park Policy of Turkey: Izmir as a Case Study, 42nd Iso-CaRP Congress 2006 / Ersin Turk [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.isocarp.net/data/case_studies/793.pdf.
6. Національний проект «Індустріальні парки України» / Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://investcenter.km.ua/images/stories/pdf/industrial%20parks.pdf>.
7. New provisions on industrial parks / Tax and Legal Aler, 16 July 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pwc.ro/en/tax-online/tax-and-legal-alerts/assets/tax-and-legal-alert-no-22.pdf>.
8. State Aid for investments in industrial park [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kpmg.com/RO/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Newsflashes/Tax/Direct-Tax-ewsflash/Documents/TNF-301-EN-RO.pdf>.
9. Hungary. Your Trading and Investment Partner [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/1969C6EF-6A13-4433-AEE1-6B420F1EA2D3/0/CountryProfile_HUN.pdf.
10. The environmental activities of industrial park organisations in Hungary // An International Journal. – 2008. – Vol.5, No. 5/6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ipariokologia.hu/ie_pres/ZilahyMilton_final_Published.pdf.
11. Словаччина сприятиме Україні в створенні індустріальних парків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/print/2794>.
12. Industrial and Technology Parks / Invest in Poland. Polish Information and Foreign Investment Agency [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.paiz.gov.pl/investment_support/industrial_and_technology_parks.
13. High Technologies Industrial Park in Stargard Szczeciński / Invest in Poland. Polish Information and Foreign Investment Agency [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.paiz.gov.pl/investment_support/industrial_and_technology_parks/stargard_htip.
14. In the zone: Industrial parks provide incentives for local and foreign investors alike. The Report: Turkey 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oxfordbusinessgroup.com/news/zone-industrial-parks-provide-incentives-local-and-foreign-investors-alike>

FOREIGN EXPERIENCE OF INDUSTRIAL PARKS PROMOTION: CONCLUSIONS FOR UKRAINE

Pavliuk A. P.

Candidate of Economic Sciences, Senior research scientist, Head of Section of Structural Transformation Strategies of Economic Strategy Department, the National Institute for Strategic Studies.

Markevych K. L.

Expert of economic programmes of Razumkov Centre, External PhD student, The National Institute for Strategic Studies.

Abstract. *The importance of the industrial parks creation in Ukraine is stipulated by the complexity of their impact on production and investment, socio-economic and regional development, as the country needs simultaneously and efficiently to solve a number of diverse problems of state development, including economic ones.*

The basic conceptual framework and experience in sphere of industrial parks development in neighboring countries of Ukraine are analyzed. It is revealed that industrial parks are primarily considered as an economic organization form of investments attraction in order to create high-tech industrial production and as the incentive mechanism of backward areas development. Each country creates its own system of industrial parks development stimulation

instruments according to the state and local government model, resource and financial capacity.

In order to ensure the effective development of industrial parks in Ukraine during the initial stage it is necessary: to justify the system of organizational, economic and financial incentives for management companies and businesses of industrial parks; to work out a mechanism of international donors funds and cheap loans attraction in order to create an industrial parks infrastructure; to represent some possible choices of public-private partnerships usage for the industrial parks development; to create an Association (Agency) of industrial parks to solve common problems.

Key words: *industrial park, investing activities, investing activities` stimulating instruments.*

Referances

1. Pro industrial'ni parki: Zakon Ukraïni vid 21 chervnja 2012 r. № 5018-VI / Oficijnij sajt Verhovnoi Radi Ukraïni [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5018-17/page>.
2. Caj O. Falcke. Industrial Parks. Principles and Practice / Journal of Economic Cooperation Among Islamic Countries 20, 1 (1999) 1-10 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.sesrtic.org/jecd/jecd_articles/ART98100101-2.pdf.
3. Raymond P. Côté E. Cohen-Rosenthal. Designing eco-industrial parks: a synthesis of some experiences // Journal of Cleaner Production – № 6 (1998). – p.181-188.
4. Anca Dodescu, Lavinia Chirilă. Industrial Parks in Romania: From Success Stories to Emerging Challenges // International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning. – Vol. 2, № 4, August 2012 – p. 331-335.
5. Ersin Turk, An Evaluation of Industrial Park Policy of Turkey: Izmir as a Case Study, 42nd IsoCaRP Congress 2006 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.isocarp.net/data/case_studies/793.pdf.
6. Nacional'nij proekt «Industrial'ni parki Ukraini» / Derzhavne agentstvo z investicij ta upravlinnja nacional'nimi proektami Ukraïni [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://investcenter.km.ua/images/stories/pdf/industrial%20parks.pdf>.
7. New provisions on industrial parks / Tax and Legal Aler, 16 July 2013 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.pwc.ro/en/tax-online/tax-and-legal-alerts/assets/tax-and-legal-alert-no-22.pdf>.
8. State Aid for investments in industrial park [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.kpmg.com/RO/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Newsflashes/Tax/Direct-Tax-Newsflash/Documents/TNF-301-EN-RO.pdf>.
9. Hungary. Your Trading and Investment Partner [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/1969C6EF-6A13-4433-AEE1-6B420F1EA2D3/0/CountryProfile_HUN.pdf.
10. The environmental activities of industrial park organisations in Hungary / Progress in Industrial Ecology – An International Journal, Vol. 5, Nos. 5/6, 2008 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.ipariokologia.hu/ie_pres/ZilahyMilton_finalPublished.pdf.
11. Slovachchina sprijatime Ukraïni v stvorenni industrial'nih parkiv [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.ukrproject.gov.ua/print/2794>.
12. Industrial and Technology Parks / Invest in Poland. Polish Information and Foreign Investment Agency [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.paiz.gov.pl/investment_support/industrial_and_technology_parks.
13. High Technologies Industrial Park in Stargard Szczeciński / Invest in Poland. Polish Information and Foreign Investment Agency [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.paiz.gov.pl/investment_support/industrial_and_technology_parks/stargard_htip.
14. In the zone: Industrial parks provide incentives for local and foreign investors alike. The Report: Turkey 2012 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.oxfordbusinessgroup.com/news/zone-industrial-parks-provide-incentives-local-and-foreign-investors-alike>

ЗАГРАНИЧНИЙ ОПЫТ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ ИНДУСТРИАЛЬНЫХ ПАРКОВ: ВЫВОДЫ ДЛЯ УКРАИНЫ

Павлюк А. П.

Кандидат экономических наук, старший научный сотрудник, заведующий сектором стратегий структурных преобразований отдела экономической стратегии Национального института стратегических исследований.

Маркевич К. Л.

Эксперт экономических программ Украинского центра экономических и политических исследований им. А. Разумкова, соискатель Национального института стратегических исследований.

Аннотация. *Важность создания в Украине индустриальных парков обусловлена комплексностью их воздействия на производственно-инвестиционное, социально-экономическое, региональное развитие, поскольку стране нужно одновременно и оперативно решать ряд разноплановых задач государственного, в том числе экономического, строительства.*

В статье проанализированы концептуальные основы и опыт развития индустриальных парков стран-соседей Украины. Отмечено, что индустриальные парки рассматриваются, прежде всего, как организационно-экономическая форма привлечения инвестиций для создания высокотехнологичного промышленного производства и механизм стимулирования развития отсталых территорий. Каждая страна формирует собственную систему инструментов стимулирования развития индустриальных парков в зависимости от особенностей модели государственного и местного управления, ресурсных и финансовых возможностей.

Для обеспечения эффективного развития индустриальных парков в Украине необходимо: обосновать систему организационно-экономических и финансовых стимулов для управляющих компаний и субъектов предпринимательской деятельности индустриальных парков; проработать механизм привлечения средств международных доноров и дешевых кредитов для обустройства инфраструктуры индустриальных парков; проработать возможные варианты использования государственно-частного партнерства для развития индустриальных парков; создать объединение (агентство) индустриальных парков для оперативного решения общих проблем.

Ключевые слова: *индустриальный парк, инвестиционная деятельность, инструменты стимулирования инвестиционной деятельности.*